

ภาคที่ ๑

เสียง (PHONOLOGY)

บทที่ ๑

เสียงวรรณยุกต์

เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในกรุงเทพฯ และสงขลาในแง่พยางค์เดียว

เสียงวรรณยุกต์ในสงขลาเท่าที่สังเกตได้จากการออกเสียงที่ละคำมีอยู่ทั้งหมด

๗ เสียงด้วยกัน เมื่อเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์ในกรุงเทพฯ จะได้ดังนี้ คือ

เสียงสามัญในกรุงเทพฯ จะเป็นเสียงสงขลา ๒ เสียงด้วยกัน คือ

๑. ก. อักษรกลาง เสียงสามัญกรุงเทพฯ คำเป็น เป็นเสียงจัตวาในสงขลา
ตัวอย่าง

(ก.ท.)	กา	-	(ส.ข.)	กา ⁺
	จำ	-		จำ ⁺
	เคา	-		เคา ⁺
	ตาม	-		ตาม ⁺
	บิน	-		บิน ⁺
	ปู่	-		ปู่ ⁺
	เอา	-		เอา ⁺
	เคิน	-		เคิน ⁺
	บาน	-		บาน ⁺
	จาม	-		จาม ⁺

ข. ยังมีอักษรต่ำ ย เสียงสามัญกรุงเทพฯ คำเป็น บางคำ ซึ่งเป็นเสียงจัตวาในสงขลาด้วย เช่น

(ก.ท.) ยืน	—	(ส.ช.) หยืน	(กริยา)
ยาง	—	หยาง	(ยางพารา)
ยอง	—	หยอง	
ยา	—	หยยา	
ยั้น	—	หยั้น	(กริยา- คี)
เย็น	—	เหย็น	

หมายเหตุ เสียงสามัญในกรุงเทพฯ ที่ตรงกับจัตวาในสงขลา มีแต่อักษรกลางเท่านั้น จึงสันนิษฐานว่า ย ในคำเหล่านี้เดิมที่เคียวคงจะมี อ นำ เป็นเสียงอักษรกลาง เช่นเดียวกับคำ อยา อยู่ อย่าง อยาก ในปัจจุบันนี้ คือ

(ก.ท.) ยืน	เคียวคงจะเป็น	อ ยืน
ยาง	" "	อ ยาง
ยอง	" "	อ ยอง
ยา	" "	อ ยา
ยั้น	" "	อ ยั้น (กริยา- คี)
เย็น	" "	อ เย็น

เหตุที่ทำให้สันนิษฐานเช่นนี้ก็เพราะว่า ตามหลักนิรุกติศาสตร์ เสียง ย มีเสียง อ ควบอยู่ชนิด ๆ เสมอไป เมื่อใดที่เราออกเสียง ย มากกว่าเสียง อ ก็หายไป ในบางคำ ย กับ อ จึงเพี้ยนกันได้ เช่น

(ก.ท.) ยีม	—	(ส.ช.) อีม
------------	---	------------

๒. อักษรคำ เสียงสามัญกรุงเทพฯ คำเป็น เป็นเสียง "สามัญเพี้ยน" ในสงขลา เสียงนี้ไม่เหมือนกับเสียงสามัญกรุงเทพฯ ที่เคียวแน่ คือ เสียงสามัญกรุงเทพฯ เป็นเสียงระดับเคียวกันตลอด แต่เสียงสามัญเพี้ยนนี้ค่อนหางเสียงคล้ายเสียงตรี ตัวอย่าง

(ก.ท.)	คำ	-	(ส.ข.)	คำ
	ชาน	-		ชาน
	ยุง	-		ยุง
	นอน	-		นอน
	มา	-		มา
	คน	-		คน
	พวง	-		พวง
	เทียน	-		เทียน
	ริน	-		ลิน
	ซอง	-		ซอง

เสียงเอกในกรุงเทพ ฯ จะเป็นเสียงสงขลา & เสียงควบกัน คือ

๑. อักษรกลาง เสียงเอก ในกรุงเทพ ฯ เป็นเสียงในสงขลา ๒ เสียง

ก. อักษรกลาง (๑) คำเป็น และ อักษรต่ำ ข คำเป็นที่มี อ นำ และ
 ห นำ ในบางคำ

(๒) คำตาย สระสั้น และ อักษรต่ำ ข คำตาย สระสั้น

ที่มี ห นำในบางคำ

ทั้งสองพวกนี้จะเป็นเสียงจัตวาในสงขลา

ตัวอย่าง

(ก.ท.)	ป่า	-	(ส.ข.)	ป่า
	ปี	=		ปี
	คาน	=		คาน
	เตา	=		เตา
	บน	-		บน

(ก.ท.)	อย่าง	-	(ส.ข.)	หย่าง
	อยู่	-		หฺยู
	หยอน	-		หยอน
	หยง	-		หยง
(ก.ท.)	บัด	-	(ส.ข.)	บัด
	คิบ	-		คิบ
	จิก	-		จิก
	อุด	-		อุด
	ตัก	-		ตัก
(ก.ท.)	หยิก	-	(ส.ข.)	หยิก
	หยิบ	-		หยิบ
	หยุด	-		หยุด

ข. อักษรกลาง (๑) คำตาย สระสั้น ไม่มีตัวสะกด

(๒) คำตาย สระยาวในแม่ก กค กบ และอักษร

ย ที่มี อ นำ และ ห นำ

ทั้งสองพวกนี้เป็นเสียงสามัญ(ซึ่งตรงกับสามัญกรุงเทพฯ ฯ)ในสงขลา

(ก.ท.)	ปะ	-	(ส.ข.)	ป้าะ
	โปะ	-		โปะะ
	เกาะ	-		กอะะ
	เงาะ	-		จอะะ
	แกะ	-		แกะะ
(ก.ท.)	ตาก	-		ตัก
	จิบ	-		จิบ

(ก.ท.) อวค — (ส.ข.) อวค

พลอบ — ปล็อบ

เกล็ยค — เกล็ยค

(ก.ท.) อยาก — (ส.ข.) ยาก

หยวก — ยวก

หยอก — ยอก

หยุกยา— โยิกหยา

๒. อักษรสูงเสียงเอก ในกรุงเทพฯ เป็นเสียงสงขลา ๒ เสียง

ก. อักษรสูง (๑) คำเป็น และ อักษรต่ำเดี่ยวที่มี ห นำ คำเป็น

(๒) คำตาย สระสั้น ในแม่กก กค กข และอักษรต่ำ

เดี่ยวที่มี ห นำ ในลักษณะเดียวกัน

ทั้งสองพวกนี้เป็นเสียงตรี ในสงขลา

ตัวอย่าง

(ก.ท.) ชา' — (ส.ข.) คา'

ผ่าน' — พาน'

สัง' — ซัง'

ถาน' — ทาน'

หาง' — ฮาง'

(ก.ท.) ผิด — พิด

สับ' — ซับ'

หัก' — ฮัก'

ฝึก' — ฟีก'

หัด' — ฮัด'

(ก.ท.)	หยอม	-	(ส.ข.)	ยอม
	หมู	-		มู
	หนึ่ง	-		นึ่ง
	หวาน	-		วาน
	เหว	-		เภา
(ก.ท.)	ขยับ	-	(ส.ข.)	ยับ
	หนัก	-		นิก
	หวัด	-		วัด
	หลับ	-		ล็บ
	หมึก	-		มิก

ข. อักษรสูง (๑) คำตาย สระยาว ในแม่กก กค กย และอักษรต่ำเดี่ยว ที่มี ห นำ ในลักษณะเดียวกัน

(๒) คำตาย สระสั้นไม่มีตัวสะกด และอักษรต่ำเดี่ยวที่มี ห นำ ในลักษณะเดียวกัน

ทั้งสองพวกนี้จะเป็นเสียง "ตรีเพี้ยน" ในสงขลา เสียงนี้ไม่มีใน กรุงเทพฯ ๖ เป็นเสียงระหว่าง โท และ ตรี แต่ค่อนข้างไปทางตรี

ตัวอย่าง

...	(ก.ท.)	ขาด	-	(ส.ข.)	ขาด
		ฉีก	-		ชีก
		แถบ	-		แทบ
		โสด	-		โซด
		ผาก	-		พาก

(ก.ท.)	หยาบ	-	(ส.ข.)	ญาบ
	หมาก	-		มาก
	หลีก	-		ลือก
	หวีค	-		วีค
	เหลือก	-		ลือก
(ก.ท.)	เหาะ	-	(ส.ข.)	ฮอ-ะ
	เผาะ	-		พอ-ะ
	ผัวะ	-		ฟัว-ะ
(ก.ท.)	แหะ	-	(ส.ข.)	แฮะ
	หะ	-		วา-ะ
	แหะ	-		แหวะ
	ขะ	-		ญา-ะ

เสียงโทในกรุงเทพฯ ๓ เป็นเสียงสงขลา ๓ เสียงด้วยกัน

๑. อักษรกลาง เสียงโทในกรุงเทพฯ ๓ ในสงขลาจะเป็นเสียงสามัญ
(ที่ตรงกับสามัญของกรุงเทพฯ ๓)

(ก.ท.)	ก้าง	-	(ส.ข.)	ก้าง
	จ้ำ	-		จ้ำ
	บ้ำ	-		บ้ำ
	ป้ำ	-		ป้ำ
	เปรี้ยว	-		เป็ลียว, เ็ลียว

๒. อักษรต่ำ เสียงโท กรุงเทพฯ ๓

ก. คำเป็น

ข. คำตาย สระยาวในแม่กก กค กข

ทั้งสองพวกนี้จะเป็นเสียง "เอกเพี้ยน" ในสงขลา เสียงนี้ไม่มีในกรุงเทพฯ
เป็นเสียงสูงกว่าเสียงเอกนิกหนึ่ง เป็นเสียงเหมือนเอกไม้เต็มที

ตัวอย่าง

(ก.ท.)	กา	—	(ส.ข.)	ข้า'
	ทา	—		ถา'
	ชอ	—		จอ'
	ทว	—		ถว'
	ย่า	—		หย่า'
(ก.ท.)	คาบ	—	(ส.ข.)	ชาบ'
	ยาก	—		หยาก'
	จูบ	—		หจูบ'
	นาค	—		หนาก'
	ทาส	—		ถาศ'

- ๓. ก. อักษรสูง คำเป็น เสียงโท ในกรุงเทพฯ ฯ
 - ข. อักษรต่ำเดี่ยว ที่มี ห นำ คำเป็นเสียงโท ในกรุงเทพฯ ฯ
 - ค. อักษรต่ำ ย คำเป็น เสียงโท ในกรุงเทพฯ ฯ
 - ง. อักษรต่ำอื่น ๆ บางคำ ที่เป็นคำเป็น เสียงโท ในกรุงเทพฯ ฯ
- ทั้ง สี่พวกนี้จะเป็นเสียง "ตรีเพี้ยน" ในสงขลา

ตัวอย่าง

ก.	(ก.ท.)	ผา	—	(ส.ข.)	ผ่า
		เสื่อ	—		เสื่อ
		ถ่า	—		ถ่า
		ช่าง	—		ช่าง
		หิว	—		หิว

ข.	(ก.ท.)	หม่อ	-	(ส.ข.)	หม้อ
		หน้า	-		หน้า
		ไหม	-		หม้าย
		หว่า	-		หว่า
		เหล่า	-		หล่าว
ค.	(ก.ท.)	ย่อ	-	(ส.ข.)	หยื่อ
		เยื่อ	-		เหฺยื่อ
		โย่ง	-		โหฺย่ง
		ยอง	-		หฺย่อง (เสีียง ออ)
		ยุง	-		หฺยุง
		ย่น	-		หฺยอน (เสีียง เอาะ)
		หย่า	-		หฺย่า
		ยู่	-		หฺยู่
		ขยุ้ม	-		หฺยุม

ง. อักษรคำ คำเป็น เสียงโท ในกรุงเทพฯ ที่เป็นเสียง "ตรีเพี้ยน"

ในสงขลา มีในคำต่อไปนี้ คือ

(ก.ท.)	เกี้ยว	-	(ส.ข.)	เขี้ยว
	คว	-		ขิว
	คว่า	-		ขวอม
	เงือง	-		เหือง
	เขียน	-		เขียน
	ฐ	-		เส
	ชอม	-		สอม
	แกน	-		นชน

(ก.ท.)	นำ	-	(ส.ข.)	หน้า
	นั่ง	-		หน้า
	แน	-		หน้า (เสียง แอ)
	น	-		หน้า
	นิ้ว	-		หน้า
	ม	-		หน้า
	เมียง	-		หน้า
	ม	-		หน้า
	เม	-		หน้า (เสียง แอะ)
	มว	-		หน้า
	ม	-		หน้า
	ม	-		หน้า
	ท	-		หน้า
	ล	-		หน้า (เสียง แอะ)
	ล	-		หน้า
	ว	-		หน้า
	ว	-		หน้า
	ว	-		หน้า (เสียง แอ)

เสียงตรีในกรุงเทพฯ ๓ ว เป็นเสียงสงขลา ๕ ว เสียงควบกัน

๑. อักษรกลางมี ๓ เสียงควบกัน

ก. เสียงตรีในกรุงเทพฯ ๓ เป็นเสียงตรีในสงขลาควบ ไต่แก้คำ

เหล่านี้ คือ

(ก.ท.)	เก	-	(ส.ข.)	แก
	แกก	-		แกก
	เกยว	-		เกยว (บางทีใช้ ปั้นลิด)
	คบบ	-		คบบ
	บับ	-		บับ
	บะ	-		บะ
	บุก	-		บุก
	บุบ	-		บุบ
	ไป	-		ไป
	ปุก	-		ปุก
	ปบบ	-		ปบบ
	ปะอะเปี้ยะ-			โกเปี้ยะ

ข. เสียงตรีในกรุงเทพฯ เป็นเสียง "ตรีเพี้ยน" ในสงขลา
ในคำเหล่านี้ คือ

(ก.ท.)	แกส	-	(ส.ข.)	แกด
	จิด	-		จิด
	จูด	-		จูด
	โจก	-		โจก
	แจด	-		แจด
	เจียบ	-		เจียบ
	แบง	-		แบง
	แปบ	-		แปบ
	แปด	-		แปด

(ก.ท.)	เป็ยก	-	(ส.ช.)	เป็ยก
	อค	-		อค
	อค	-		อค
	แอก	-		แอก
	โอก	-		โอก
	ออก	-		ออก

ค. เสียงตรี กรุงเทพฯ ๖ เป็นเสียงจัตวาในสงขลา
ไคแกคำเหล่านี้ คือ

(ก.ท.)	กบ	-	(ส.ช.)	กบ
	กก, กอก	-		กอก
	จُب	-		จُب
	แจก	-		แจก

ง. เสียงตรีในกรุงเทพฯ ๖ เป็นเสียงเอกในสงขลา เมื่อ

(๑) เป็นอักษรคำ คำเป็น เสียงโท กรุงเทพฯ ๖

(๒) เป็นอักษรคำ คำตาย สระสั้น ในแม่กก กค กบ

(ก.ท.)	คำ	-	(ส.ช.)	ชา
	มา	-		หมา
	ชาง	-		ฉาง
	ย่า	-		หย่า
	นา	-		หนา

(ก.ท.)	คิค	-	(ส.ช.)	ชิค
	พิค	-		ผิค
	พิค	-		ถิค
	พิค	-		ผิค
	ชุบ	-		นุบ

จ. เสียงตรี คำตาย สระสั้น ไม่มีตัวสะกด ในกรุงเทพฯ ๑ เป็นเสียง "เอกเพี้ยน" ในสงขลา คือ

(ก.ท.)	ชะ	-	(ส.ข.)	ฉา-ะ'
	กละ	-		ขลา-ะ'
	แพะ	-		แผ-ะ'
	เคาะ	-		ขอ-ะ'
	พระ	-		ผลา-ะ'

เสียงจัตวากรุงเทพฯ ๑ จะเป็นเสียงสงขลา ๒ เสียง

๑. อักษรกลาง คำเป็น เสียงจัตวา ในกรุงเทพฯ ๑ จะเป็นจัตวาในสงขลา เช่น (ก.ท.) เคี้ยว - (ส.ข.) เคี้ยว

ยกเว้น คำ บู้ย (ช้อคน) จะเป็น บู้ย ในสงขลา ส่วนบู้ยของพีชใต้คำ มาษา

๒. ก. อักษรสูง คำเป็น เสียงจัตวา ในกรุงเทพฯ ๑

ข. อักษรต่ำเคี้ยวที่มี ห นำ คำเป็น เสียงจัตวา ในกรุงเทพฯ ๑

ทั้งสองพวกนี้จะเป็นเสียงตรีในสงขลา

ตัวอย่าง

(ก.ท.)	ชา	-	(ส.ข.)	ชา
	แขน	-		แกน
	สาม	-		ซาม
	ผี	-		ฟี่
	หาว	-		ฮ่าว

ยกเว้น คำ ชา ที่เป็นคำ ขานรับ จะเป็นเสียงจัตวาในสงขลา สันนิษฐานว่า จะได้อำนี้ไปจากกรุงเทพฯ ๑ คงเสียงไว้ตามเดิม

ตัวอย่าง

(ก.ท.)	หมู	—	(ส.ข.)	มู
	หมา	—		มา
	หมี	—		มี
	เหมือน	—		เมื่อน
	หนี	—		นึ
	หมี	—		มี
	หยอย	—		ออย (เสียง ออ)
	หญิง	—		ยุง
	ขยาย	—		ยาย
	ขยำ	—		ยา
	เผยอ	—		เวยอ

เท่าที่ได้เปรียบเทียบไปแล้วนั้น จะเห็นได้ว่า เสียงวรรณยุกต์ในสงขลา ซึ่งมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด ๗ เสียงนั้น มีเสียงที่ตรงกับกรุงเทพฯ ๖ เสียง คือ สามัญ เอก ตรี จัตวา ส่วนอีก ๑ เสียงนั้นก็ เป็นเสียงคล้ายสามัญเสียงหนึ่ง คล้ายเอกเสียงหนึ่ง และคล้ายตรีอีกเสียงหนึ่ง

ถ้าหากจะเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์โดยถือเอาเสียงสงขลาเป็นหลักจะได้
ดังนี้ คือ

๑. เสียงสามัญในสงขลา จะเป็นเสียง เอก และ โท ในกรุงเทพฯ ฯ

ก. อักษรกลาง (๑) คำตาย สระสั้น ไม่มีตัวสะกด

(๒) คำตาย สระยาว ในแม่กก กค กข และอักษรต่ำ ย

บางคำ ในลักษณะเดียวกัน

ทั้งสองพวกนี้เป็นเสียงสามัญในสงขลา และเป็นเอกในกรุงเทพฯ ฯ

ตัวอย่าง

(ส.ข.)	ป้า-ะ	-	(ก.ท.)	ปะ
	แก็-ะ	-		แกะ
	โป้-ะ	-		โปะ
	กล้า-ะ	-		กละ
	แม่-ะ	-		แมะ

(ส.ข.)	ป้าก	-	(ก.ท.)	ปาก
	ปี้บ	-		ปีบ
	ค้าย	-		คาย
	บว็บ	-		บวบ
	ป้าด	-		ปาด

(ส.ข.)	ย้าก	-	(ก.ท.)	อยาก
	ยวก	-		หยวก
	ยอก	-		หยอก
	โย๊กหย่า	-		หยูกยา

ข. อักษรกลาง คำเป็น เสียงสามัญในสงขลา เป็นเสียง โท ในกรุงเทพฯ ฯ

ตัวอย่าง

(ส.ข.)	กาน	-	(ก.ท.)	กาน
	บาน	-		บาน
	กุง	-		กุง
	บาง	-		บาง

๒. เสียงสามัคคีเพี้ยน ในสงขลา คือ เสียงคล้ายกับสามัคคีในกรุงเทพฯ ๓ มาก
 ต่างกันแต่เฉพาะหางเสียงเท่านั้น หางเสียงสามัคคีกรุงเทพฯ ๓ ไม่มีเพราะเป็นเสียง
 ระดับเดียวกันไปหมด ส่วนเสียงสามัคคีเพี้ยนในสงขลามีหางเสียงเป็นเสียงตรี

อักษรต่ำ คำเป็น เสียงสามัคคีกรุงเทพฯ ๓ เป็นเสียงสามัคคีเพี้ยนในสงขลา เช่น

(ส.ข.)	นา	-	(ก.ท.)	นา
	คาง	-		คาง
	ชาย	-		ชาย
	พวง	-		พวง
	ทนาย	-		ทนาย

๓. เสียงเอกในสงขลา จะเป็นเสียงตรีในกรุงเทพฯ ๓ เมื่อเป็น

ก. อักษรต่ำ คำตาย สระสั้น ตัวอย่าง

(ส.ข.)	นุด	-	(ก.ท.)	นุด
	ลับ	-		ลับ
	กิด	-		กิด
	ม็ด	-		ม็ด
	ซิด	-		ซิด

ข. อักษรต่ำ คำเป็น ตัวอย่าง

(ส.ข.)	ผ่า	-	(ก.ท.)	ผ่า
	หมา	-		หมา

(ส.ข.)	ถ้า	—	(ก.ท.)	ทา
	ถึ	—		ตี
	หลาน	—		ล่าน

๘. เสียงเอกเพี้ยนในสงขลา ซึ่งตรงกับเสียงโทและตรีในกรุงเทพฯ ๓ นั้น เป็นเสียงที่ไม่มีในกรุงเทพฯ ๓ เป็นเสียงที่มีระดับสูงกว่า เอก นิดหนึ่ง คือ คล้าย กับเป็นเสียงเอกไม่เต็มเสียง

(๑) เสียงเอกเพี้ยนในสงขลาเป็นเสียงโทในกรุงเทพฯ ๓ เมื่อเป็น

ก. อักษรคำ คำเป็น เสียงโท

ข. อักษรคำ คำตาย สระยาว ในแม่กก กค กข

ตัวอย่าง

(ส.ข.)	เถียว'	—	(ก.ท.)	เทียว
	ถ่า'	—		ทา
	หว่า'	—		ว่า
	เงื่อง'	—		เงื่อง
	ผ่อ'	—		พ้อ
(ส.ข.)	ซาด'	—	(ก.ท.)	คาด
	หมึค'	—		มีค
	โหยก'	—		โยก
	หวาค'	—		วาด
	หมาก'	—		มาก

(๒) เสียงเอกเพี้ยนในสงขลา เป็นเสียงตรีในกรุงเทพฯ ๓ เมื่อเป็น

ก. อักษรคำ คำตาย สระสั้น ไม่มีตัวสะกด

ตัวอย่าง

(ส.ข.) ฮอ-ะ'	—	(ก.ท.) เงาะ
หลา-ะ'	—	ละ
ถอ-ะ'	—	เทาะ
แหว-ะ'	—	แวะ
ขลา-ะ'	—	คละ

๕. เสียงตรีในสงขลา เป็นเสียงเอก ตรี และจัตวา ในกรุงเทพฯ ฯ

ตรี ในสงขลาเป็นเอกในกรุงเทพฯ ฯ เมื่อเป็น

ก. อักษรสูง (๑) คำเป็นและอักษรต่ำเดียวกันมี ห นำ คำเป็น

(๒) คำตาย สระสั้นในแม่กก กค กม และอักษรต่ำเดียวกันมี

ห นำ ในลักษณะเดียวกัน

<u>ตัวอย่าง</u>	(ส.ข.)	คำ	—	(ก.ท.)	ชา
		พาน	—		พาน
		ช้าง	—		สัง
		ทาน	—		ถาน
		ฮาง	—		หาง
	(ส.ข.)	ถอม	—	(ก.ท.)	หยอม
		โม้	—		หมู
		นึ่ง	—		หนึ่ง
		วาน	—		หวาน
		เล่า	—		เหล่า
	(ส.ข.)	พิค	—	(ก.ท.)	ผิด
		ขับ	—		สับ
		ฮัก	—		หัก

(ส.ข.)	ฝึก	-	(ก.ท.)	ฝึก
	ฮัด	-		หัด
(ส.ข.)	ชัย	-	(ก.ท.)	ชัย
	หนัก	-		หนัก
	หวัด	-		หวัด
	หลับ	-		หลับ
	หมัก	-		หมัก

ตรี ในสงขลาเป็น ตรี ในกรุงเทพฯ ในคำเหล่านี้

(ส.ข.)	แก	-	(ก.ท.)	เก
	แกก	-		แกก
	เกยว	-		เกยว
	กบ	-		กบ
	บะ	-		บะ
	บะ	-		บะ
	บุก	-		บุก
	ปุ	-		ปุ
	โป๊ะ	-		โป๊ะ
	ปุก	-		ปุก
	ปุบ	-		ปุบ
	โกเปีย	-		ปะเปียะ

ตรี ในสงขลา จะเป็น จัตวา ในกรุงเทพฯ เมื่อเป็น

- ก. อักษรสูง คำเป็น เสียงจัตวาในกรุงเทพฯ
- ข. อักษรต่ำเดี่ยวที่มี ห นำ คำเป็น เสียงจัตวาในกรุงเทพฯ

ตัวอย่าง

(ส.ข.)	ค ^๒	-	(ก.ท.)	ชา
	แก ^๒	-		แซน
	ช ^๒	-		สาม
	พ ^๒	-		ผี
	ฮ ^๒	-		หา
(ส.ข.)	ม ^๒	-	(ก.ท.)	หมุ
	มา ^๒	-		หมา
	มี ^๒	-		หมี
	เม ^๒	-		เหมื่อน
	น ^๒	-		หนี
	ห ^๒	-		หยี
	ญ ^๒	-		หยอย
	ง ^๒	-		หงิง
	ญ ^๒	-		ชยาย
	ญ ^๒	-		ชย่า
	เ ^๒	-		เฆย

๒. เสียงตรีเพี้ยนในสงขลา ซึ่งเป็นเสียงเอก โท และตรี ในกรุงเทพฯ ๓ เสียงนี้ไม่มีในกรุงเทพฯ ๓ เป็นเสียงที่อยู่ระหว่าง โท และ ตรี แต่ค่อนข้างทางตรีมากกว่า

เสียงตรีเพี้ยนในสงขลาจะเป็นเสียงเอกในกรุงเทพฯ ๓ เมื่อเป็น

ก. อักษรสูง (๑) คำตาย สระยาว ในแม่กก กค กม และอักษรต่ำเดี่ยว ที่มี ห นำ ในลักษณะเดียวกัน

(๒) คำตาย สระสั้น ไม่มีตัวสะกด และอักษรต่ำเดี่ยวที่มี ห นำในลักษณะเดียวกัน

ตัวอย่าง

(ส.ข.)	กาด	-	(ก.ท.)	ขาด
	ชุก	-		จึก
	แหบ	-		แถบ
	โชค	-		โสค
	พาก	-		ผาก
(ส.ข.)	ยาบ	-	(ก.ท.)	หยาบ
	มาก	-		หมาก
	ลือก	-		หลือก
	วัด	-		หวัด
	เลือก	-		เหลือก
(ส.ข.)	ฮอ-ะ	-	(ก.ท.)	เหาะ
	พอ-ะ	-		เผาะ
	ฟัว-ะ	-		ฝัวะ
(ส.ข.)	แล-ะ	-	(ก.ท.)	แหลอะ
	วา-ะ	-		หวะ
	แเว-ะ	-		แหวะ
	ชญา-ะ	-		ชยะ

เสียงตรีเพี้ยนในสงขลาคะเป็นเสียงโทในกรุงเทพฯ ๗ เป็ือเป็น

- ก. อักษรสูง คำเป็น เสียงโท ในกรุงเทพฯ ๗ และอักษรต่ำเดี่ยวที่มี ห นำ คำเป็น เสียงโท เช่นกัน
- ข. อักษรต่ำ ข คำเป็นเสียงโท ในกรุงเทพฯ ๗ บางคำ
- ค. อักษรต่ำอื่น ๆ บางคำ ที่เป็น คำเป็น เสียงโท ในกรุงเทพฯ ๗

ตัวอย่าง

ก.	(ส.ข.)	- ฆ่า	-	(ก.ท.)	ฆ่า
		- เลื้อ	-		เลื้อ
		- ถ้ำ	-		ถ้ำ
		- ขาง	-		ขาง
		- หิว	-		หิว
	(ส.ข.)	- หม้อ	-	(ก.ท.)	หม้อ
		- หน้า	-		หน้า
		- หมาย	-		หมาย
		- หว่า	-		หว่า
		- หลาว	-		เหล่า
ข.	(ส.ข.)	- หมู่อ	-	(ก.ท.)	ยอ
		- เหื้อ	-		เยื่อ
		- โห้ง	-		โยง
		- หย่อง	-		ยอ
		- หมง	-		ยง
		- หยอน	-		ยอน
		- หญา	-		หย่า
		- หญ	-		ยู่
		- หมุม	-		ชบม

ค. อักษรคำ คำเป็น เสียงตรีเพี้ยนในสงขลา ที่เป็นโทในกรุงเทพฯ มีในคำ
 ต่อไชนี้ คือ

(ส.ข.)	- เขี้ยว	-	(ก.ท.)	เคี้ยว
(เสียงแอ)	- แขน	-		แก่น
	- ขั้ว	-		คว
	- ขว้อม	-		คว่า
	- เหียง	-		เงียง
	- เกียน	-		เทียน
	- เส	-		สู
	- ส้อม	-		ซอม
	- หน้า	-		นำ
	- หนึ่ง	-		นึ่ง
(เสียงแอ)	- แหน่น	-		แนน
	- หนั้น	-		น้น
	- หนิ้ว	-		นิ้ว
	- หมั่ว	-		มั่ว
	- เหมียง	-		เมียง
	- หมั่ง	-		มั่ง
(เสียงแอะ)	- แหม่น	-		เม่น
	- หม่วย	-		ม่วย
	- หมุ่น	-		มุ่น
	- ถิม	-		ทิม
	- ถวม	-		ทวม
(เสียงแอะ)	- แหล่น	-		เลน
	- หล่ม	-		ลุ่ม

(ส.ข.)	หวาง	-	(ก.ท.)	วาง
	หวีน	-		วิน
	หวาน	-		วาน
(เสียงแอ)	แห้ว	-		แหว
	ห่วย	-		ว่วย

เสียงตรีเพี้ยนในสงขลา จะเป็นเสียงตรีในกรุงเทพฯ ในคำเหล่านี้ คือ

(ส.ข.)	แก้ก	-	(ก.ท.)	แกส
	จึก	-		จิส
	จุก	-		จิส
	โจก	-		โจก
	แจก	-		แจก
	เจียบ	-		เจียบ
	แบง	-		แบง
	แป็บ	-		แป็บ
	แป็ค	-		แป็ค
	เป็ยก	-		เป็ยก
	อ็อค	-		อ็อค
	อูก	-		อูก
	แอค	-		แอค
	อ็อก	-		อ็อก
	ออก	-		ออก

๓. เสียงจัตวาในกรุงเทพฯ จะเป็นเสียงสามัญ เอก ตรี และจัตวา
ในกรุงเทพฯ คือ

- (๑) จัตุวาในสงขลาคำ เป็น สามัญในกรุงเทพฯ ๓ เมื่อเป็น
- ก. อักษรกลาง คำเป็น เสียงสามัญ กรุงเทพฯ ๓
 - ข. อักษรต่ำ ย เสียงสามัญ กรุงเทพฯ ๓ ในบางคำ

ตัวอย่าง

ก.	(ส.ข.)	กา	+	-	(ก.ท.)	กา
		จำ	+	-		จำ
		เคา	+	-		เคา
		ตาม	+	-		ตาม
		บิน	+	-		บิน
		ปู่	+	-		ปู่
		เอา	+	-		เอา
		เดิน	+	-		เดิน
		บ้าน	+	-		บ้าน
		จาม	+	-		จาม
ข.	(ส.ข.)	หยื่น		-	(ก.ท.)	ยั้น (กริยา)
		หยาง		-		ยาง (ยางพารา)
		หยอง		-		ยอง
		หยา		-		ยา
		หยั้น		-		ยั้น (กริยา-ตี)
		เหยั้น		-		เย็น

- (๒) จัตุวาในสงขลาคำเป็นเอกในกรุงเทพฯ ๓ เมื่อเป็น
- ก. อักษรกลาง (๑) คำเป็น และอักษรต่ำ ย คำเป็นที่มี อ หน้า และ ห นำในบางคำ

(๒) คำตาย สระสั้น และ อักขรต่ำ ย คำตาย สระสั้น ที่มี หน้า

ในบางคำ

ตัวอย่าง

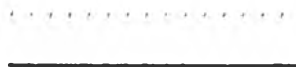
(ส.ข.)	ป ⁺ า	—	(ก.ท.)	ป ⁺ า
	ป ⁺ ี	—		ป ⁺ ี
	ค ⁺ าน	—		ค ⁺ าน
	ค ⁺ เา	—		ค ⁺ เา
	บ ⁺ น	—		บ ⁺ น
(ส.ข.)	ห ⁺ ยาง	—	(ก.ท.)	ห ⁺ ยาง
	ห ⁺ ยู	—		ห ⁺ ยู
	ห ⁺ ยอน	—		ห ⁺ ยอน
	ห ⁺ ยั้ง	—		ห ⁺ ยั้ง
(ส.ข.)	ป ⁺ ัด	—	(ก.ท.)	ป ⁺ ัด
	ค ⁺ ีบ	—		ค ⁺ ีบ
	จ ⁺ ิก	—		จ ⁺ ิก
	อ ⁺ ุด	—		อ ⁺ ุด
	ต ⁺ ัก	—		ต ⁺ ัก
(ส.ข.)	ห ⁺ ยิก	—	(ก.ท.)	ห ⁺ ยิก
	ห ⁺ ยิบ	—		ห ⁺ ยิบ
	ห ⁺ ยุด	—		ห ⁺ ยุด

(๓) จัศวาในสงขลาเป็น ศรี ในกรุงเทพฯ ในบางคำ เช่น

(ส.ข.)	กั ⁺ บ	-	(ก.ท.)	กั ^๒ บ
	กอก ⁺	-	กอก ^๒ , กก ^๒	
	จึ ^๒ บ	-	จึ ^๒ บ	
	แจ ⁺ ก	-	แจ ^๒ ก	

(๔) จัศวาในสงขลาเป็น จัศวา ในกรุงเทพฯ เช่น

(ส.ข.)	เค็ ^๒ ว	-	(ก.ท.)	เค็ ^๒ ว
--------	--------------------	---	--------	--------------------

เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในคำ ๒ พยางค์

คำ ๒ คำที่นำมาไว้ใกล้กัน ไม่ว่าจะเป็นคำผสมที่ใช้ในความเดียวตลอดไป หรือจะเป็นเพียงคำที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคเท่านั้น เราจะสังเกตได้ว่า เสียงของคำพยางค์หลังจะคงที่ ส่วนเสียงพยางค์หน้ามีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกับเสียงนั้นเมื่อออกตามลำพังเพียงคำเดียว ดังจะได้อธิบายต่อไป

ก่อนจะกล่าวถึงเสียงที่เปลี่ยนไปเมื่อเป็นคำ ๒ พยางค์ จำเป็นต้องพูดถึงเสียงวรรณยุกต์ในสงขลาเสียก่อนว่า ถ้าเราสังเกตคำพูดแต่ละคำในสงขลาจะพบว่า มีเสียงวรรณยุกต์ทั้งหมด ๓ เสียงเท่านั้น (คงได้อธิบายแล้ว) ทั้งนี้ไม่ปรากฏว่ามีเสียงโทที่ตรงกับโทในกรุงเทพฯ ฯ ในสงขลาเลย แต่เมื่อสังเกตจากคำในคำ ๒ พยางค์แล้ว จะเห็นว่ามีเสียงโทด้วย และมีเสียงที่แปลกออกไปอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งเป็นเสียงอยู่ระหว่าง เอก และ เอกเพี้ยน-ของสงขลา ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่า "เอกพิเศษ"

เสียงของคำพยางค์หน้าจะเปลี่ยน เมื่อ

๑. คำนั้นเป็นเสียง เอก และ จัตวา ในกรุงเทพฯ ฯ แต่เป็นเสียงตรี ในสงขลา

เสียงตรีในสงขลาที่เป็นเอก และ จัตวาในกรุงเทพฯ ฯ ได้แก่

อักษรสูง

- ก. คำเป็น เสียงจัตวา กรุงเทพฯ ฯ เช่น ขา แขน
- ข. คำเป็น เสียงเอก กรุงเทพฯ ฯ เช่น ข่า ข่าน
- ค. คำตาย สระสั้น กรุงเทพฯ ฯ เช่น ผิด หัก

คำในข้อ ก.ข. เมื่อนำไปเป็นคำหน้าของคำ ๒ พยางค์แล้ว จะเปลี่ยนจากตรี เป็น โท ในสงขลา ส่วนคำตายในข้อ ค. ไม่เปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง

ก. คำ ๒ พยางค์

ออกเสียงที่ละคำ

ออกเสียง ๒ พยางค์

จตุรา(ก.ท.)

ตรี (ส.ข.)

เปลี่ยนเป็นโท (ส.ข.)

สองแสน

สอง, แสน

สองแสน (สองเสียงยาว)

ถือตัว

ถือ, ตัว

ถือตัว

ขอทาน

ขอ, ทาน

ขอทาน

สี่แสน

สี่, แสน

สี่แสน

หมาบ้า

หมา, บ้า

หมาบ้า

แผนที่

แผน, ที่

แผนที่

ทางช้าง

ช้าง, ฉาง

ช้างฉาง

ข. เอก (ก.ท.)

ตรี (ส.ข.)

เปลี่ยนเป็นโท (ส.ข.)

ถั่วเขียว

ถั่ว, เขียว

ถั่วเขียว

สวนคว

สวน, คว

สวนคว

ฝ่ามือ

ฝ่า, มือ

ฝ่ามือ

เถถวน

เถ, ถวน

เถถวน

ไขปอก

ไข, ปอก

ไขปอก

ถายรูป

ถาย, โหลบ

ถายโหลบ

หนอไม้

หนอ, หมาย

หนอหมาย

ค. คำตายไม่เปลี่ยน

เอก (ก.ท.)

ตรี (ส.ข.)

ตรี (ส.ข.)

หึกหว

หึก, หว

หึกหว

ชัคใจ

ชัค, ใจ

ชัคใจ

พิคตัว

พิค, ตัว

พิคตัว

พิคหอย

พิค, หอย

พิคหอย

<u>เอก (ก.ท.)</u>	<u>ตรี (ส.ช.)</u>	<u>ตรี (ส.ช.)</u>
ผักกาด	ผัก, กาด	ผักกาด
ผักกูด	ผัก, กูด	ผักกูด
ผักกาด	ผัก, กาด	ผักกาด

เสียงในคำ ๒ พยางค์จะเปลี่ยน เมื่อคำพยางค์หน้าเป็นเสียงสามัญ และ เอก ในกรุงเทพฯ แต่เป็นเสียงจัตวาในสงขลา

เสียงสามัญและเอกในกรุงเทพฯ ที่เป็นเสียงจัตวาในสงขลา ได้แก่

อักษรกลาง ก. คำเป็น เสียงสามัญ กรุงเทพฯ เช่น บู่, บิน

ข. คำเป็น เสียงเอก กรุงเทพฯ เช่น บ่า, ปี่, เต่า

ค. คำตาย สระสั้น กรุงเทพฯ เช่น ผิด, หัก

คำในข้อ กข. เมื่อไปเป็นคำหน้าของคำ ๒ พยางค์ จะเปลี่ยนจาก จัตวา เป็นเสียง "เอกพิเศษ" (คงได้อธิบายแล้ว ซึ่งเป็นเสียงที่เราไม่พบในคำ พยางค์เดียว) ส่วนคำตายในข้อ ค. ไม่เปลี่ยน

ตัวอย่าง

ก. คำ ๒ พยางค์	ออกเสียงที่ละคำ	ออกเสียง ๒ พยางค์
<u>สามัญ (ก.ท.)</u>	<u>จัตวา (ส.ช.)</u>	<u>เปลี่ยนเป็น เอกพิเศษ</u>
ตาชาย	ตา, ชาย	ตา'ชาย
ตายตัว	ตาย, ตัว	ตาย'ตัว
กลางคืน	กลาง, คืน	กลาง'คืน
คู่มือ	คู, มือ	คู'มือ
ตาบอด	ตา, บอด	ตา'บอด
ไปเที่ยว	ไป, เที่ยว	ไป'เที่ยว
ปลาร้า	ปลา, ร้า	ปลา'ร้า

ข.	<u>เอก (ก.ท.)</u>	<u>จัตวา (ส.ข.)</u>	<u>เปลี่ยนเป็น เอกพิเศษ</u>
	อ [ั] อนหวาน	อ [ั] อน, ว ^{าน}	อ [ั] อน, ว ^{าน}
	เป ^า ป [ี]	เป ^า , ป [ี]	เป ^า , ป [ี]
	แ ^า งงาน	แ ^า ง, ฮ ^{าน}	แ ^า ง, ฮ ^{าน}
	บ ^อ แ ^ง	บ ^อ , แ ^ง	บ ^อ , แ ^ง
	ค ^อ แ ^ม	ค ^อ , แ ^ม	ค ^อ , แ ^ม
	บ ^อ แ ^ร	บ ^อ , แ ^ร	บ ^อ , แ ^ร
	บ ^อ น ^ำ	บ ^อ , น ^ำ	บ ^อ , น ^ำ

ค. คำตายไม่เปลี่ยน

<u>เอก (ก.ท.)</u>	<u>จัตวา (ส.ข.)</u>	<u>จัตวา</u>
จ ^บ เห ^า	จ ^บ , เห ^า	จ ^บ เห ^า
ค ^{ึก} ค [ึ] น	ค ^{ึก} , ค [ึ] น	ค ^{ึก} ค [ึ] น
ค ^ค ล ^{ือ}	ค ^ค , ล ^{ือ}	ค ^ค ล ^{ือ}
ค ^ก บ ^า ค ^ร	ค ^ก , บ ^า ค ^ร	ค ^ก บ ^า ค ^ร
ค ^แ ก ^ว	ค ^แ ก ^ว	ค ^แ ก ^ว
ค ^{ัก} ร ^{ัว}	ค ^{ัก} , ร ^{ัว}	ค ^{ัก} ร ^{ัว}

๓. เสียงในคำ ๒ พยางค์จะเปลี่ยน เมื่อคำพยางค์หน้าเป็นเสียงสามัญใน
กรุงเทพฯ แต่เป็นเสียง "สามัญเพี้ยน" (สามัญที่มีหางเสียงเป็นเสียงตรี) ใน
สงขลา

เสียง "สามัญเพี้ยน" ในสงขลาที่เป็นสามัญในกรุงเทพฯ ๓ ได้แก่

อักษรคำ คำเป็น เสียงสามัญกรุงเทพฯ ๓ เช่น ยุง คำ

คำเหล่านี้เมื่อไปเป็นคำหน้าของคำ ๒ พยางค์ จะเปลี่ยนจากสามัญเพี้ยน

เป็น เอก ในสงขลา

ตัวอย่าง

<u>คำ ๒ พยางค์</u>	<u>ออกเสียงทีละคำ</u>	<u>ออกเสียง ๒ พยางค์</u>
<u>สามัคคี (ก.ท.)</u>	<u>สามัคคีเพี้ยน (ส.ช.)</u>	<u>เปลี่ยนเป็นเอก (ส.ช.)</u>
โมโห	โม โห	โหม โห
ขยายแก่	ขยาย แก่	ขยายแก่
โรงเรียน	โลง เลียน	โหลง เลียน
ทอผ้า	ทอ ผ้า	ถอ ผ้า
คนบา	คน บา	ชนบา
เมืองนอก	เมือง นอก'	เหมื่องนอก'
เมียน้อย	เมียบ น้อย	เหมียบน้อย

คำ ๒ พยางค์ที่เสียงวรรณยุกต์ไม่เปลี่ยนแปลง

คำที่ไม่เปลี่ยนเสียงเลยไม่ว่าจะออกเสียงตามคำพ้องหรือเป็นพยางค์หน้าในคำ ๒ พยางค์ มีลักษณะของเสียงดังนี้ คือ

๑. คำพยางค์แรกที่เป็นเสียง เอก และ โท ในกรุงเทพฯ ๓ แต่เป็นเสียง "ตรีเพี้ยน" ในสงขลา ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น

<u>คำ ๒ พยางค์</u>	<u>ออกเสียงทีละคำ</u>	<u>ออกเสียง ๒ พยางค์</u>
<u>เอกหรือโท (ก.ท.)</u>	<u>ตรีเพี้ยน (ส.ช.)</u>	<u>ตรีเพี้ยน (ส.ช.)</u>
สอบสวน	สอบ, สวน	สอบ, สวน
ผู้	ผู้, ติ	ผู้
ผาหลาย	ผา, หลาย	ผาหลาย
เสือผา	เสือ, ผา	เสือผา
โทกตอง	โทก, ตอง	โทกตอง
ผาแมน	ผา, แมน'	ผาแมน'
โหดร้าย	โหด, ร้าย	โหดหลาย

๒. คำพยางค์แรกที่เป็นเสียงเอกและโท ในกรุงเทพฯ ฯ แต่เป็นเสียงสามัญ (ที่ตรงกับสามัญกรุงเทพฯ ฯ) ในสงขลา ก็ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น

<u>คำ ๒ พยางค์</u>	<u>ออกเสียงที่ละคำ</u>	<u>ออกเสียง ๒ พยางค์</u>
<u>เอกหรือโท(ก.ท.)</u>	<u>สามัญ (ส.ช.)</u>	<u>สามัญ (ส.ช.)</u>
ปลูกผี	ปลูก, ฟี	ปลูกฟี
ปากกา	ปาก, กา	ปากกา
บ้านเมือง	บ้าน, เมือง	บ้านเมือง
ภูหน้า	ภู, หน้า	ภูหน้า
จากบ้าน	จาก, บ้าน	จากบ้าน
เปรียบเทียบ	เปรียบ, เทียบ'	เปรียบเทียบ'
อ้อมคอม	อ้อม, คอม	อ้อมคอม'

๓. คำพยางค์แรกที่เป็นเสียงโทและตรีในกรุงเทพฯ ฯ แต่เป็นเสียง "เอกเพี้ยน" ในสงขลา ไม่เปลี่ยนแปลง

<u>คำ ๒ พยางค์</u>	<u>ออกเสียงที่ละคำ</u>	<u>ออกเสียง ๒ พยางค์</u>
<u>โทหรือตรี (ก.ท.)</u>	<u>เอกเพี้ยน(ส.ช.)</u>	<u>เอกเพี้ยน(ส.ช.)</u>
ลูกเขย	โหลก, เขย	โหลก, เขย
พอดา	ผอ, ตา	ผอ, ตา
แพะเรา	แพะ, ะเรา	แพะ, ะเรา
รีคผ้า	หรีค, ผ้า	หรีค, ผ้า
พระอวน	ผลา, ะอวน	ผลา, ะอวน
ลูกจ้าง	โหลก, จ้าง	โหลก, จ้าง
รอบโลก	หลอบ, โหลก'	หลอบ, โหลก'
แม่เลี้ยง	เหมม, เหลียง	เหมม, เหลียง

๔. คำพยางค์แรกที่เป็นเสียงตรีในกรุงเทพฯ แต่เป็นเสียงเอกในสงขลา
ไม่เปลี่ยนแปลง

คำ ๒ พยางค์

ออกเสียงทีละคำ

ออกเสียง ๒ พยางค์

ตรี (ก.ท.)

เอก (ส.ช.)

เอก (ส.ช.)

น้องสาว

น้อง, สาว

น้องสาว

วัดคว

วัด, คว

วัดคว

ช่างพึง

ช่าง, พึง

ช่างพึง

กลางหนา

กลาง, หนา

กลาง หนา

ยายบาน

ยาย, บาน

ยายบาน

ฟ้าแลบ

ฟ้า, แลบ

ฟ้าแลบ

มารอง

มา, หลอง

มาหลอง

.....
